

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Aleny Kryslové a soudkyně Mgr. Jiřiny Hronkové a JUDr. Jarmily Růžkové ve věci

nezletilého: **F S**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený opatrovníkem městem [redacted]
sídlem [redacted]

dítě rodičů
M S, narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Čechurou
sídlem Palackého 1, 301 00 Plzeň

K S, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Bayerem
sídlem náměstí Krále Jiřího 6, 350 11 Cheb

o zvýšení výživného

o odvolání otce a matky proti rozsudku Okresního soudu Cheb ze dne 18. 2. 2019, č. j. 19 P 62/2010-132,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se v napadené části, tj. ve výroku I., II. a souvisejícím výroku IV. o nákladech řízení, mění takto:

I. Výživné, které je otec povinen platit měsíčně na nezletilého **F S**, narozeného [redacted]

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Černá.

██████████, se s účinností od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2019 zvyšuje na částku 3 500 Kč měsíčně a s účinností od 1. 9. 2019 na částku 4 250 Kč měsíčně. Takto stanovené výživné je splatné vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky nezletilého.

- II. Dlužné výživné za období od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2019 ve výši 3 250 Kč je otec povinen platit k rukám matky nezletilého v pravidelných měsíčních splátkách ve výši 750 Kč, splatných spolu s běžným výživným pod ztrátou výhody splátek při nezaplacení některé z nich, s účinností od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Tím se mění ve výroku o výživném rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 2. 2. 2010, č. j. 19 Nc 856/2009-28.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně výživné, které je otec povinen platit měsíčně na nezletilého F██████████ S██████████, narozeného ██████████, s účinností od 1. 9. 2018 zvýšil na částku 4 250 Kč měsíčně, splatnost výživného stanovil do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky, tím změnil rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 2. 2. 2010, č. j. 19 Nc 856/2009-28 ve výroku o výživném (výrok I.), dluh na výživném vzniklý jeho zvýšením za dobu od 1. 9. 2018 do 28. 2. 2019 ve výši 10 500 Kč uložil otci zaplatit k rukám matky nezletilého v pravidelných měsíčních splátkách ve výši 750 Kč, které jsou splatné spolu s běžným výživným pod ztrátou výhody splátek s účinností od právní moci rozsudku (výrok II.), řízení o úpravu styku otce s nezletilým F██████████ S██████████ zastavil (výrok III.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.
2. Proti tomuto rozsudku podali oba rodiče nezletilého v zákonné lhůtě odvolání.
3. Otec ve svém odvolání uváděl, že v roce 2018 tvrdě pracoval, aby umožnil dluh na výživném ve výši 227 500 Kč, který mu určil Okresní soud v Chebu na žádost matky nezletilého. Dluh na výživném otci vznikl díky tomu, že byl téměř 6 let ve výkonu trestu v cizině, proto se s vedením firmy domluvil na přesčasových hodinách a dohodě o provedení práce, aby umožnil svůj dluh na výživném. Rozhodl se vstoupit do insolvenčního řízení bez dluhu. Díky uhrazení dluhu na výživném již nemá možnost odvádět tolik práce přesčas navíc, je v insolvenci, musí zaplatit dluh ve výši 1 800 000 Kč, i pro rok 2019 má uzavřenou dohodu o provedení práce, aby mohl vydělat peníze na výživné a insolvenci. Zůstává mu životní minimum, ze kterého hradí firemní stravenky, službu mobilního operátora za užívání svého telefonu a dále přispívá rodičům na bydlení a stravu částkou 3 000 Kč měsíčně. Protože nemá již možnost dělat takové množství přesčasových hodin a hodiny na dohodu o provedení práce, jeho příjmy se za rok 2019 podstatně sníží. Doložil výplatní pásku za měsíc únor, kdy dosahoval čistého měsíčního příjmu 22 366 Kč. V doplněném odvolání navrhl, aby odvolací soud stanovil otci výživné v částce 3 000 Kč měsíčně, neboť jeho příjmy budou nižší, když soud prvního stupně tvrzení otce o nižších výdělcích nevezal v úvahu. Soud nevezal ani v úvahu, že otec je v insolvenčním řízení a veškeré příjmy nad rámec životního minima jdou na oddlužení ve výši 1 800 000 Kč. Poukazoval na chování matky nezletilého, která přihlásila u Krajského soudu v Plzni u insolvenčního řízení pohledávku na výživném ve výši 93 171 Kč a vědomě podala nepravdivé údaje. Syn, kterého má matka svěřeného do výchovy, žije již 4 roky u svých prarodičů, na základě tohoto zjištění podal návrh na změnu péče, aby vychovávali nezletilého prarodiče.
4. Matka ve svém odvolání poukazovala na skutečnost, že od posledního rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci výživného pro nezletilého F██████████ uplynula doba 9-ti roků, kdy výživné bylo určeno pro nezletilého syna v jeho předškolním věku před nástupem do 1. třídy základní školy, přičemž do vyhlášení současného rozsudku se výrazně změnil poměr na straně nezletilého. Veškeré

náklady na potřeby nezletilého byla celou dobu nucena nést matka, když otec k rukám matky běžné výživné nehradil, o nezletilého syna neprojevoval opravdový zájem, o syna osobně nepečoval. V období od roku 2011 do roku 2017 byl otec ve výkonu trestu odnětí svobody v Japonsku pro závažný drogový trestný čin. Za uvedené období otci vznikl dluh na výživném v částce 227 000 Kč. Matka má další vyživovací povinnost k nezletilému synovi J. D., narozenému , se kterým je v současné době na rodičovské dovolené a pobírá rodičovský příspěvek ve výši 7 000 Kč po dobu tří let trvání rodičovské dovolené, jiné příjmy ani majetek matka nemá. Z důvodu neuhrazených finančních závazků z doby trvání manželství s otcem nezletilého, které vznikly z důvodu jednání na straně otce, matce o těchto závazcích nebylo nic známo, je matka v rámci povoleného oddlužení povinna splácet poměrnou část závazků k rukám insolvenčního správce. Nezletilý syn F. přechází po ukončení 9. třídy základní školy v měsíci červnu 2019 na střední školu, a to podle výsledků přijímacích zkoušek na Střední školu do Plzně nebo Střední školu do Karlových Varů. Přechod na střední školu znamená další prokazatelné zvýšení nákladů na syna F. Bylo prokázáno, že otec nemá žádnou další vyživovací povinnost, žije sám a má minimální běžné spotřební náklady. Nad rámec běžného výživného neposkytuje otec žádné další částky ani se nepodílí na mimořádných nákladech spojených s výživou a péčí o nezletilého syna. Matka je přesvědčena o tom, že soud prvního stupně došel nesprávně na základě provedeného dokazování k závěru, že je důvodné zvýšit výživné v částce 4 250 Kč měsíčně zpětně k 1. 9. 2018, když matka je přesvědčena o tom, že po provedeném dokazování ve smyslu ust. § 922 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. je dán závěr pro zvýšení výživného v částce 4 250 Kč zpětně k 1. 9. 2015, když při odvolacím jednání poté požadovala zvýšení výživného od listopadu 2017, kdy otec nastoupil do zaměstnání po ukončení výkonu trestu.

- Otec ve svém vyjádření k odvolání matky poukázal na to, že soud prvního stupně rozhodoval podle návrhu matky, tudíž neprováděl důkazy k jinému období než uplatněnému v návrhu na zahájení řízení. Otec zdůraznil, že dosud stanovené výživné je odpovídající, byť potřeby nezletilého se mohly postupně měnit. Rovněž se změnila poměry u otce, který prakticky po dobu pobytu v Japonsku neměl žádný příjem a tak nemohl plnit ani existující vyživovací povinnost. Zvýšit výživné zpětně může být provedeno jen výjimečně, neboť zákon nestanoví, že musí být zpětně zvýšeno, nýbrž že je lze zpětně zvýšit. Otec byl v dobré víře, že stanovené výživné je dostačující zřejmě jako matka, která nevyzvala otce ke zvýšení výživného, nepodala návrh na jeho zvýšení a nečinila tak ani v tomto řízení a zřejmě nereagovala na odvolání otce. Potřeba zvýšení výživného za dobu před 1. 9. 2018 nenastala, ostatně ani v řízení nevyplývala taková změna poměrů v podstatném zvýšení potřeb nezletilého či v příjmech otce oproti stavu v době původní úpravy. Pokud jde o majetkové poměry obou rodičů, jsou podobné, u otce krajský soud shledal úpadek a povolil oddlužení. Příjmy otce jsou měsíčně ve výši 9 644 Kč po srážkách platby do insolvence. V minulosti otec využil příznivé situace u zaměstnavatele, kdy si mohl přivydělat dle dohody o provedení práce. V důsledku toho mohl zaplatit dluh na výživném vzniklý po dobu pobytu v Japonsku. V současné době dále vykonává práci mimo hlavní pracovní poměr, avšak v důsledku malé potřeby zaměstnavatele jeho příjem již není natolik výrazný. Odpovídající zvýšení je do výše 3 000 Kč měsíčně. Otec poznamenal, že nemá dluh na výživném, které řádně platí, a to i po doručení napadeného rozsudku ve zvýšené výši. Za dobu od 1. 9. 2018 do 31. 7. 2019 zaplatil otec na výživném částku 34 500 Kč, tj. 7 x 2 500 Kč a 4 x 4 250 Kč a v případě zaplacení výživného ve výši 3 000 Kč by mělo být zaplacen 33 000 Kč, otec má za to, že na zvýšené potřeby nezletilého se mají podílet oba rodiče. Jde o to, že od roku 2015 nezletilý nežije v domácnosti matky, tudíž tato nemá v souvislosti s nezletilým žádné náklady. Nezletilý byl fakticky matkou svěřen do péče prarodičů ze strany matky. Matka by se tudíž měla podílet na výživném pro nezletilého. Navrhl proto, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil, s účinností od 1. 9. 2018 zvýšil výživné na částku 3 000 Kč měsíčně a dále aby rozhodl o dlužném výživném za dobu od 1. 9. 2018 do 31. 7. 2019 ve výši 1 500 Kč, které by otec hradil ve splátkách po 250 Kč měsíčně spolu s běžným výživným a žádnému z účastníků nepřiznal právo na

náhradu nákladů řízení.

6. V průběhu odvolacího řízení otec doložil výplatnice za období od listopadu 2017 do března 2019 a za červen 2019, poukázal na výplatnici za měsíc listopad 2017, kdy výplata za tento měsíc je jen za 9 pracovních dnů, vzhledem k tomu, že pracovní poměr byl uzavřen 20. 11. 2017, od té doby byl otec bez zaměstnání. Připomenul, že běžné výživné ve výši 2 500 Kč otec zaplatil již za měsíc listopad 2017 a poté pravidelně tuto částku poukazyval až do března 2019, kdy od dubna 2019 poukazuje částku 4 250 Kč. Znovu připomenul, že využil příznivé situace u zaměstnavatele, který v důsledku zavádění modernizace potřeboval větší objem práce od zaměstnanců, proto otec mohl odpracovat větší počet dní v měsíci, přesčasové hodiny a práci mimo hlavní pracovní poměr. V důsledku toho se otci podařilo platit běžné výživné ve výši 2 500 Kč měsíčně a k tomu splácet dluh za dobu, kdy jej platit nemohl, tj. částku 227 500 Kč. Dluh na výživném otec doplatil v měsíci říjnu 2018. Otec ve skutečnosti pobíral v období od prosince 2017 do října 2018 měsíčně toliko 9 340 Kč, vedle srážek provedených zaměstnavatelem ze mzdy otec ještě z částky, která mu zůstala k obživě, postupně poslal matce celkem 31 128 Kč na úhradu dluhu. Matce se tak od listopadu 2017 do října 2018 dostalo 257 500 Kč. Zaměstnanec by měl v období od prosince 2017 do října 2018 odpracovat 1 590 hodin, otec v uvedeném období odpracoval 2 090,5 hodin, 483 hodin přesčasových a 300 hodin mimo pracovní poměr. V průměru tedy odpracoval 44 přesčasových hodin a 27 hodin mimo hlavní pracovní poměr v měsíci. Od prosince 2018 již zaměstnavatel větší objem práce nepotřeboval, a proto otec koná práci v běžném rozsahu pracovní doby a v průměru 27 přesčasových hodin a 16 hodin mimo hlavní pracovní poměr v měsíci. Pokles mzdy bez zavinění otce tedy činí z průměru 32 459 Kč v roce 2018 na 25 119 Kč v roce 2019. Uvedenému příjmu pak odpovídá zvýšení výživného na částku 3 000 Kč měsíčně. Otec soudí, že na zvýšených potřebách nezletilého se mají podílet oba rodiče, když nezletilý byl fakticky svěřen do péče prarodičům ze strany matky. Není pravdou, že nezletilý je u prarodičů pouze přes týden z důvodu lepšího spojení do školy. Matka bydlí v [REDAKCE], část [REDAKCE] a nic nebrání nezletilému, aby navštěvoval školu v [REDAKCE], pokud by bydlel u matky. Jelikož tomu tak není tak navštěvuje školu ve spádové oblasti, kde skutečně bydlí. Vzhledem k uvedenému setrval na svém odvolání.
7. Odvolací soud z podnětu odvolání obou rodičů nezletilého přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo v mezích, ve kterých se rodiče domáhali přezkoumání, tj. vyjma výroku III., jímž bylo řízení o úpravu styku otce s nezletilým F [REDAKCE] zastaveno, dle § 212, § 212a občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.), dle § 213a odst. 1 o. s. ř. doplnil dokazování sdělením zaměstnavatele otce, z něhož zjistil, že v roce 2018 procházela firma modernizací, v té době proto využívali zkušenosti současných zaměstnanců včetně otce nezletilého. Jednalo se o práci mimo hlavní pracovní poměr. V současné době je již firma v běžném režimu a není možnost využívat otce nezletilého k dalším činnostem navíc. Z výplatnice otce nezletilého za květen 2019 odvolací soud zjistil, že jeho čistý měsíční příjem představoval částku 26 004 Kč, v měsíci dubnu 22 262 Kč, k výzvě soudu zaměstnavatel otce sdělil, že jeho čistý měsíční příjem za období od ledna do června 2019 představoval částku 25 505 Kč, za období od listopadu 2017 do srpna 2018 částku 29 632 Kč. Matka nezletilého k důkazu doložila smlouvu o vzdělávání žáka uzavřenou se Sportovní a podnikatelskou střední školou, [REDAKCE], z níž je zřejmé, že výše měsíčního školného činí nejvýše 1/6 průměrné měsíční mzdy v ČR, od 1. 1. 2016 je stanoveno měsíční školné ve výši 2 300 Kč, dále pak doložila potvrzení o přijetí do Domova mládeže Střední průmyslové školy dopravní [REDAKCE], z něhož je patrné, že úhrada za ubytování představuje 1 300 Kč měsíčně. Současně matka doložila potvrzení o výdajích vyhotovené Sportovní a podnikatelskou střední školou, [REDAKCE], z něhož vyplývá, že nezletilý je od 1. 9. 2019 žákem 1. ročníku, v souvislosti s nástupem do školy zaplatil částku 6 000 Kč, z této částky je 3 200 Kč cena jednotného sportovního vybavení pro žáky sportovní třídy a 2 800 Kč je cena soustředění klubu Sportovní školy [REDAKCE], které F [REDAKCE] v termínu 27. – 31. 7. 2019 absolvoval.
8. Po doplnění dokazování ve výše uvedeném rozsahu a po zhodnocení všech v řízení provedených

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Černá.

důkazů dle § 132 o. s. ř. dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání otce nezletilého je částečně důvodné, odvolání matky nezletilého nelze považovat za důvodné.

9. Podle ust. § 923 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku ve spojení s § 475 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních změní-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabylo plné svéprávnosti.
10. Soud prvního stupně z těchto ustanovení vycházel a zjistil skutkový stav způsobem, který postačuje k vyvození odpovídajících skutkových i právních závěrů. Podle shora citovaného ustanovení občanského zákoníku, nová úprava výživného může být provedena tehdy, jestliže došlo k podstatným změnám v poměrech účastníků a je přípustná od doby, kdy k takové změně poměrů došlo. Soud proto musí vždy při rozhodování o změně výživného provést srovnání okolností důležitých pro určení výživného jak v době dřívějšího, tak v době nového rozhodování. Jen tak může posoudit, zda, od kdy a v jaké míře již dřívější úprava výživného neodpovídá hledisku vyjádřenému v ust. § 913 odst. 1, 2 a § 915 odst. 1 občanského zákoníku, podle nichž pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného, dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje a k míře, v jaké tak činí; životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodiče. Toto hledisku předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.
11. Východiskem pro posouzení důvodnosti návrhu matky na zvýšení výživného musí být rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 2. 2. 2010, č. j. 19 Nc 856/2009-28, jímž byl nezletilý F. ■■■■■ svěřen do výchovy matky a otcí bylo uloženo platit výživné ve výši 2 500 Kč měsíčně. Otec dosahoval čistého měsíčního příjmu ve výši 12 759 Kč měsíčně, byly mu prováděny srážky soudní exekuce průměrně ve výši 1 900 Kč měsíčně, matka pobírala čistou měsíční mzdu ve výši 12 167 Kč, nezletilému bylo ■■■■■ let a navštěvoval mateřskou školu. Oba rodiče měli pouze jednu vyživovací povinnost k nezletilému F. ■■■■■. Od doby posledního rozhodování uplynula doba 9-ti let a za tuto dobu samozřejmě došlo ke změně poměrů jak na straně rodičů, tak na straně nezletilého. Pokud se týká nezletilého, v červnu ukončil základní školní docházku a jak vyplývá z doplněného dokazování odvolacím soudem, nastoupil studium ve Sportovní a podnikatelské střední škole, ■■■■■. Otec dosahoval v roce 2018 průměrného měsíčního příjmu 32 459 Kč, včetně odměny za přesčasy a za práci na základě dohody o provedení práce, v období od listopadu 2017 do srpna 2018 dosahoval čistého měsíčního příjmu 29 632 Kč a v období od ledna 2019 do června 2019 pak dosahoval čistého měsíčního příjmu 25 505 Kč, v červenci 2019 21 364 Kč, takže průměrný měsíční příjem otce za období od ledna do července 2019 činil 23 434,50 Kč. Matce přibyla další vyživovací povinnost k nezletilému J. ■■■■■ D. ■■■■■, narozenému ■■■■■, pobírá peněžitou pomoc v mateřství cca 9 000 Kč měsíčně. S ohledem na uvedené jestliže soud prvního stupně dospěl k závěru, že je na místě zvýšit výživné od 1. 9. 2018, jak navrhovala matka, kdy nezletilý nastoupil do posledního ročníku základní školy, s čímž matka měla bezesporu výdaje, tak s tímto se odvolací soud ztotožňuje. Pokud však se týká výše výživného, odvolací soud je názoru, že adekvátním výživným je částka nikoliv stanovená soudem prvního stupně, ale částka 3 500 Kč měsíčně. Je nutno zdůraznit, že v průběhu roku 2018 otec doplatil matce vysoký dluh na výživném, takže matka měla dostatek finančních prostředků na zajištění výživy nezletilého, nezletilý byl v základní škole, neměl tedy další výdaje spojené se studiem či dojížděním, v neposlední řadě vzal soud i v úvahu, že nezletilý se převážně zdržuje u prarodičů ze strany matky a že určité náklady uspokojí právě oni, rovněž matka má k nezletilému vyživovací povinnost. V průběhu odvolacího řízení pak bylo zjištěno, že nezletilý nastoupil od 1. 9. 2019 studium Střední školy v ■■■■■, proto od 1. 9. 2019 je na místě, aby otec hradil výživné v částce stanovené soudem prvního stupně, tj. v částce 4 250 Kč. Byť u otce poklesl výdělek, nemusí již hradit dlužné výživné a je tedy v jeho možnostech a schopnostech takto stanovené výživné platit. Pokud matka požadovala zvýšení výživného od listopadu 2017, a to až v průběhu odvolacího řízení, je nutno zdůraznit, že jak v návrhu, tak i u soudu prvního stupně požadovala výživné od 1. 9. 2018. Ustanovení § 922 odst. 1 věta za středníkem občanského zákoníku stanoví, že výživné

pro děti lze přiznat i za dobu nejdéle tří let zpětně od podání návrhu. Je na uvážení soudu, zda výživné zvýšit zpětně, případně za jakou dobu je zvýší. Při tomto uvážení musí soud brát v úvahu základní zásady právního řádu a mezi nimi zásadu právní jistoty. Otce nelze jen tak překvapit desítky tisíc vysokým dluhem. Matce přitom v podání návrhu na zvýšení výživného nic nebránilo, jakmile otec nastoupil do zaměstnání mohla návrh na zvýšení výživného podat, což neučinila.

12. Pokud se týká dlužného výživného bylo prokázáno, že otec nezletilého od září 2018 do března 2019 hradil částku výživného ve výši 2 500 Kč měsíčně, tzn. že mu každý měsíc vznikl dluh v částce 1 000 Kč, za 7 měsíců představuje dluh 7 000 Kč, od dubna do srpna 2019 platil částku 4 250 Kč, přeplatek tedy představuje 750 Kč měsíčně a za 5 měsíců tento přeplatek činí 3 750 Kč. Celkový dluh tedy po odečtení přeplatku z dluhu představuje částku 3 250 Kč, kterou odvolací soud uložil platit otci ve splátkách, stejně jako soud prvního stupně.
13. Z výše uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadené části dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil tak, jak ve výroku uvedeno.
14. O nákladech řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto dle § 23 z. ř. s. ve spojení s ust. § 224 odst. 1, 2 o. s. ř., když odvolací soud neshledal žádné důvody pro jejich přiznání některému z účastníků.
15. Odvolací soud opomněl při vyhlášení rozsudku rozhodnout o tom, že se tím mění ve výroku o výživném rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 2. 2. 2010, č. j. 19 Nc 856/2009-28. Z důvodu procesní ekonomie však nevydával samostatné doplňující rozhodnutí, ale tento výrok doplnil do výroku rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Plzeň 6. září 2019

JUDr. Alena Kryslová v. r.
předsedkyně senátu